

महिन्याचा विचार

संकीर्तन

गुरुदेव आणि संकीर्तन या एकरूप संज्ञा आहेत. गुरुदेवांच्या जीवनात जागोजागी संकीर्तन आढळते आणि ते त्यांच्या जीवनध्येयात समाविष्ट आहे. अलीकडच्या काळातील अनेक संतांच्या जीवितकार्याचे एक दृश्य स्वरूप म्हणजे गुरुदेव। गौरांग महापात्रा यांच्याप्रमाणे भारतातील अनेक व्यासपीठांवर ते गात, नृत्य करीत. गुरुदेवांच्या कीर्तनाने अनेकांची आयुष्ये उजळून निघाली, नास्तिकांचे रूपांतर साधकांमध्ये झाले. श्री.चैतन्य महाप्रभूसमवेत त्यांनी वेदांतामधील आणि धर्मग्रंथांमधील विद्वत्तेचे निरूपण केले. म्हणून भक्तिरसातील त्यांच्या संकीर्तनात अंधविश्वास नसायचा तर ज्ञानाची परिपक्वता असायची. संत मीराबाई प्रमाणे गुरुदेव गीतांमधून प्रार्थना करायचे आणि कबीराप्रमाणे त्यांच्या रचना वैराग्य, अनाग्रही विचारांचा प्रसार करतात. ही सगळी तत्वज्ञानाची पार्श्वभूमी असलेली गीते मुळात इंग्रजी भाषेत असल्याने ती अलगद जगभर पोहोचली आहेत.

गुरुदेवांची शिकवण एका गोड भजनातून मिळते. याची त्यांनी बांधलेली चालही चांगलीच लोकप्रिय झालेली आहे. सगळेजण एकसुरात ती गाऊ शकतात-
“सुनजा सुनजा सुनजा कृष्णा
तू गीतावाला ग्यान सुनजा कृष्णा”
सेवा, प्यार, देना, क्षालन, ध्यान, मोक्ष, भले बनो, भला काम करो, दयालु बनो, सहृदय रहो.
“कोहं” की खोज करो, खुदको जानो, मुक्त हो जाओ
अनुरूप बनो, संवारो जगह बनाओ
अनादर सहो, चोट सहो, यही है उच्च कोटीकी साधना
ईमानदार रहो, नेक रहो, सच्चे रहो
संयम रखो, सहते जाओ, आज्ञाकारी रहो
कोमल रखो, नम्र रहो, भद्र रहो
निर्भिक रहो, शुद्ध रहो, प्रज्ञावंत बनो, पवित्र रहो,
स्थिर रहो, शांत बने रहो, खुदको पहचानो
शुद्धीकरण, एकाग्रता, परावर्तन, योगसाधना
प्रदीपन, अभिज्ञान, अवशोषण, निवारण
ये हैं मोक्षके आठ रास्ते।
प्रेरणा, जागृती, श्रुती परमानंद, उमंग, सत्य का
अवगाहन
ये हैं अध्यात्मिक उन्नतीकी निशानियाँ।

ज्ञाता खोजे, श्रोता खोजे, चखनेवाला खोजे
(द्रष्टा खोजे) (सुंघनेवाला खोजे)
आप यह देह नहीं है, ना मन, अमर्त्य हैं आप
भक्ती, श्रद्धा, आस्था, अनुशासन, विवेक, वैराग्य,
दृढ संकल्प,
आकांक्षा, अपरिग्रह, ध्यानधारणा, सेवा, त्याग,
उर्ध्वपातन, सुगम बनाओ(जीवन)
शुद्ध करो(हृदय), तीव्र करो(साधना, योगाध्ययन)
सत्संग, खुशी, शांती, एकांतवास, मौन, स्वाध्याय
एकीकरण, कायाकल्प, नूतनीकरण
सहकार्य, सहयोग, समन्वय, डू इट नाऊ(डिन)
प्रयास करो (टीन)
नजरके सामने रखो (केआयव्ही) निष्ठाभाव,
महाभाव, प्रेम तलाश करो, ढूंढो, समा जाओ,
विश्राम करो, जाँच करो, पता लगाओ, वापिस
पाओ यही रास्ता हैं, यही सच है, यही दिव्य जीवन
हैं
हरे रामा, हरे रामा, रामा, रामा, हरे हरे,हरे क्रिष्णा,
हरे क्रिष्णा, क्रिष्णा क्रिष्णा हरे हरे।

(क्रमशः)

-Sivananda's Integral Yoga

By Swami Venkatesanand

BEING DIVINE AND LIVING DIVINELY IS NATURAL TO YOU. THIS IS YOUR SWA- DHARMA

At one Divine Life Conference, Swamiji gave his clarion call: 'Wake up from the sleep of self-forgetfulness, your Sadhana should be simply never to forget the sweet relation with the Lord.' In a ringing voice he declared, "God is ever in me. I am ever in God", and then added, "to be divine and to live divinely is natural to you. Be yourself and refuse to be anything other than yourself".

Such simple words of wisdom, saturated with sincere appeal and graciousness had an incalculable impact on the listeners. Many in the audience felt that the shower of spiritual instruction was not merely refreshing and stimulating, it also directly transmitted Swamiji's divine grace to them. In his concluding address Swamiji cautioned the listeners not to waste the rare human birth which is meant for God-realisation.

In a solemn voice Swamiji said, "With every sunrise and sun-set time is fleeting. Every moment is passing away. All jubilation is, therefore, misplaced. Enquire One year has gone away; what have I done? Having attained the rare human birth, what am I doing? Swadharma of the river is to flow towards the sea. Swadharma of Jiva is to meet the Source. The great duty of Jivatma is to return Home."

~ **Swami Chidananda.**

दिव्य जीवन संघ, पुणे शाखा वृत्तांत

- * डिसेंबर २०२३ चा सत्संग २९ तारखेला झाला.
- * 'दिव्य जीवन' या आपल्या मासिक पत्रिकेचा नोव्हेंबर डिसेंबर २०२३ चा अंक परिवारातील सदस्यांना हार्ड आणि सॉफ्ट कॉपी तसेच व्हॉट्सअप द्वारे पाठविण्यात आला.

पुणे शाखेचा पत्ता

श्री.नितीन देशपांडे
'ईशावास्य' प्लॉट नं. ४९/सायंतारा, डी.एस.के.
विश्व, धायरी, पुणे ४११०६८,
मो.नं. ९८५०९३१४१७

बुक पोस्ट

प्रति	
<hr/>	
<hr/>	
<hr/>	
<hr/>	

दिव्य जीवन

पुणे शाखा
वर्ष १९/अंक ०१
जानेवारी २०२४

"Be simple, be humble, be gentle.
Be straightforward, be honest, be
sincere. Be truthful, be bold, be
cheerful. Be tolerant, be generous,
be virtuous. Be serene, be self-
controlled, be self-delighted. Love
all, embrace all, be kind to all.
Discriminate and be dispassionate.
Reflect and meditate. Know Thy Self
and be free. This is Vedanta in daily
life."

-Swami Sivananda